

331
MAIG
2015

NOUS HORIZONS PER ESC3CIA DESPR3S DE LES ELECCIONS BRIT3NIQUES

Marc Gafarot, investigador CIDOB

Una de les poques coses que van encertar els malencaminats sondejos previs a les eleccions britàniques van ser els fenomenals resultats obtinguts per l'Scottish National Party (SNP) a Esc3cia. Assolir 56 actes de diputat sobre les 59 possibles no 3s nom3s quelcom excepcional per als nacionalistes escocesos, suposa tamb3 una patacada molt dolorosa a la l3nia de flotaci3 dels partits unionistes, en especial dels laboristes, fins ara for3a hegem3nica entre els diputats escocesos al parlament de Westminster. Aix3, laboristes, conservadors i liberals nom3s sumen tres escons, un per cadascun d'aquests partits. Un panorama que, ir3nicament, per alguns opinadors fa d'Esc3cia quelcom semblant a una "one party-nation". Paradoxalment, la gesti3 del resultat del refer3ndum escoc3s, celebrat el 18 de setembre, ha acabat ajudant pol3ticament a dos partits antag3nics: d'una banda a l'SNP, pel r3pid enfortiment despr3s de la derrota, i de l'altra als tories, que van saber atiar durant aquesta 3ltima campanya electoral el temor angl3s a una alian3a, a la fi no materialitzada, entre laboristes i nacionalistes. En canvi, 3s el partit laborista, mancat de referents i perdut en deliberacions internes, el gran perjudicat d'aquestes eleccions.

Malgrat –o tal vegada degut a aix3– la derrota que l'SNP va patir en el refer3ndum del 18 de setembre i la dimissi3 del seu l3der hist3ric, Alex Salmond, el partit va saber regenerar-se, emp3nyer un nou lideratge –que ha estat una de les revelacions de la campanya–, i experimentar un gran augment en popularitat i en nombre d'afiliacions. L'alt grau de suport que l'opci3 del S3 va recollir al setembre –45% dels vots– i la incredulitat que r3pidament es va instal·lar entre els escocesos davant les promeses de m3s autogovern del premier David Cameron, van conferir a l'SNP una valuosa posici3 negociadora en els debats posteriors al refer3ndum per avaluar possibles canvis de natura constitucional. L'anomenada Comissi3 Smith, creada pel govern brit3nic i integrada pels tres hist3rics partits unionistes m3s l'SNP i el Partit Verd escoc3s, va posar de relleu la for3a i major coher3ncia pol3tica del sobiranisme escoc3s. Els representants de l'SNP reclamaven una plena autonomia fiscal, control escoc3s de la despesa p3blica interna –inclosa les pol3tiques socials i d'ocupaci3– i un conjunt de transfer3ncies de tipus financer que dotarien a Esc3cia d'un sistema pr3xim al que avui tenen el Pa3s Basc i Navarra. A m3s, es defensava l'assumpci3 per part d'Esc3cia de la pol3tica energ3tica, telecomunicacions, transports, parts del paquet d'immigraci3, la compet3ncia sobre totes les eleccions, el dret del parlament escoc3s d'establir la seva pr3pia constituci3 i

la representació al nivell de la UE i d'altres instàncies internacionals. A mans de Westminster, en aquesta actualitzada Devo-max, restaria únicament el control de la política monetària, les relacions exteriors, defensa, parts d'immigració i la qüestió constitucional. L'opció maximalista dels nacionalistes, com era d'esperar, no va prosperar, per bé que alguns dels punts esmentats anteriorment van ser acordats per les diferents formacions.

En aquest nou escenari, però, la ministra principal Nicola Sturgeon ha aconseguit brillar i imposar-se per sobre de qualsevol altra figura política ja que s'ha erigit com l'autèntic referent del partit escocès i el relleu del carismàtic Salmond, que dirigirà el grup parlamentari a Westminster. Després d'aquests últims resultats electorals, Sturgeon se sent legitimada per reclamar reformes de més gran abast que les proposades per l'esmentada Comissió Smith, especialment pel que fa a fiscalitat i polítiques socials.

Caldrà veure si, com fins ara, els dos grans pesos pesants de la política escocesa segueixen sent compatibles. De moment Salmond, encara per alguns l'autèntic home fort a l'ombra, ja s'ha avançat a parlar d'un nou referèndum sobre la independència, mentre que Sturgeon, més prudent, ha parlat de noves competències i reforma constitucional. Es tracta d'una intel·ligent i efectiva repartició de funcions, o emergeixen a l'horitzó diferents agendes polítiques? El temps ho aclarirà, potser, més aviat del que es pugui pensar. L'SNP defensa la independència d'Escòcia des dels seus orígens com a partit a principis de la dècada dels trenta del segle passat. Ara bé, lluny de ser una força amb un únic ideari programàtic, els nacionalistes han fet de l'opció socialdemòcrata el seu altre gran actiu electoral. El seu auge aquests últims temps s'explica precisament per la conjunció d'ambdues ànimes i pel descrèdit d'un partit laborista a qui molts encara no perdonen la seva conversió al liberalisme econòmic, defensada pels escocesos Tony Blair i Gordon Brown, l'aposta pel seguidisme a la política del president nord-americà, George Bush, a l'Irak, i la seva estreta col·laboració amb els tories a propòsit del referèndum. La categorització, estesa arreu d'Escòcia, dels laboristes com a "Red tories" o "tory lites" els ha fet molt de mal i ha portat a milers de votants laboristes a veure l'SNP com el partit que millor defensa dues coses importants: l'ideari històric del laborisme i els interessos escocesos a Londres.

Els nacionalistes escocesos han aconseguit emergir, doncs, -després del referèndum i de les últimes eleccions britàniques- com una força legitimada per demanar el màxim grau d'autonomia política que no comporti el trencament del Regne Unit; són percebuts com els qui millor representen els interessos dels escocesos; i en tercer lloc, la seva participació maximalista però efectiva a la Comissió Smith els ha permès diferenciar-se clarament dels partits unionistes i de les seves agendes polítiques sense haver de recórrer a l'horitzó immediat de la independència. Però sense renunciar-hi en un futur més o menys llunyà.